

УДК 351.71:004

Модернізація державної податкової служби в контексті розвитку електронного оподаткування

Л.О. МАТВЕЙЧУК

Національна академія державного управління при Президентові України,
м. Київ, Україна, E-mail: sla.kpnu@gmail.com

Авторське резюме

Досліджено процес модернізації податкової служби країни в площині розвитку електронного оподаткування. Розкрито і проаналізовано стадії модернізації та поетапний розвиток автоматизації процесів адміністрування податків, інформатизації та розвитку інформаційної інфраструктури державної податкової служби. Описано відомчу інформаційно-аналітичну систему: створення, стан та напрями розвитку. Доведено необхідність використання інновацій та інформаційних технологій у діяльності податкової служби України для підвищення ефективності діяльності та формування нової моделі державного управління оподаткуванням.

Ключові слова: державне управління, модернізація, податкова служба, автоматизація процесів адміністрування податків, інформаційно-аналітична система, державне управління оподаткуванням.

State tax service modernization in the context of electronic taxation regime development

L.O.MATVEJCIUK

National academy for public administration under the President of Ukraine,
Kyiv, Ukraine, E-mail: sla.kpnu@gmail.com

Abstract

Developed the process of modernization of the tax service of the country in the sphere of electronic taxation. Exposed and analyzed phased modernization and process of development of automation of tax administration, information and informational infrastructure development of the tax service. Described information system of the body: creation, present state and direction of development. Proved the necessity of innovation and information technologies in the activities of the tax service to improve the efficiency and the formation of a new model of taxation governance.

Key words: governance, modernization, tax office, automation of tax administration, information-analytical system, public administration of taxation.

Постановка проблеми. Одним з провідних напрямів розвитку державного управління оподаткуванням у процесі модернізації національної податкової служби є застосування нових механізмів менеджменту в податковій сфері. Розвиток даного напрямку відбувається з використанням досягнень ІТ-сфери.

Актуальність теми. Про важливість дослідження даного напрямку свідчить швидкий розвиток інформаційної економіки, де розглядається потенціал інформаційних технологій. Особливо нарізним на сьогодні є застосування інформаційно-комунікаційних техноло-

гій (далі – ІКТ) урядовими структурами на шляху демократизації державного управління. З цього приводу не виникає сумніву щодо актуальності даного питання, бо використання ІКТ в публічному секторі продукує створення нових механізмів у контексті побудови ефективного відповідального, підзвітного та прозорого державного управління.

Аналіз досліджень і публікацій. На сьогодні податкова служба країни є важливою складовою системи публічної влади, тому рівень її роботи свідчить про рівень вітчизняного державного управління. Основою форму-

© Л.О. Матвейчук, 2016

вання позитивного іміджу та поважне визнання податкової служби в суспільстві є постійна модернізація та ефективна діяльність відомства. Тому в центрі наукових досліджень має перебувати науково-прикладна проблема модернізації державної податкової служби (далі – ДПС) України.

Дослідженням модернізації податкової служби України присвячені фундаментальні наукові праці відомих учених, таких як: Андрущенко В.Л., Азарова М.Я., Варналія З.С., Мельника П.В., Ріппи С.П., Тарангул Л.Л. Заслужовує уваги колективна монографія практиків і науковців за загальною редакцією Азарова М.Я. «Реформування податкової системи України: теорія, методологія, практика»[14]. Окремі аспекти модернізації податкового відомства з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) знайшли відображення у роботах Воронкової О.М.[2], Журавського В.Л.[3], Ковалю В.Ф.[4], Тарангул Д.О.[19], Соловйової Л.О.[16].

Невирішені проблеми. Віддаючи належне наслідкам проведених досліджень, слід зазначити, що модернізаційні перетворення державної податкової служби в площині автоматизації процесів адміністрування податків, інформатизації та розвитку інформаційної інфраструктури не були предметом окремого наукового дослідження.

Метою дослідження є аналіз етапів модернізації ДПС України в контексті розвитку електронного оподаткування.

Виклад основного матеріалу. В процесі розвитку ДПС України, на всіх етапах модернізації і по теперішній час ін-

форматизація є пріоритетним напрямом розбудови відомства. Саме застосування потенціалу сфери ІКТ в державному управлінні оподаткуванням в першу чергу сприяє прозорості та відкритості діяльності державних інституцій, підвищенню їх ефективності діяльності, якісному наданню населенню різноманітних інформаційних послуг, формуванню електронних взаємовідносин між платниками податків і податковими органами. Поруч з цим, у процесі модернізації державної податкової служби поетапно здійснюється розвиток складових електронного оподаткування, активізація яких пов'язана із вступом в дію у 2011 році Податкового кодексу України.

Категорійне поняття електронного оподаткування вперше на Україні започатковано вченими Науково-дослідницького інституту національного університету ДПС України. Проблематику розвитку даного напрямку, як ми вже зазначили, вивчали науковці: Долгий О.А., Мельник П.В., Новицький А.М., Тарангул Л.Л., Ріппа С.П. Аналіз праць свідчить, що даний напрям досліджено частково. Враховуючи те, що розвиток інформаційного суспільства в Україні продукує системні зміни в державному менеджменті, електронне оподаткування розглядається як сучасний механізм державного управління у сфері податків, який формується в інформаційній економіці у взаємозв'язку з електронним урядуванням та є складовою інформаційного суспільства країни.

На нашу думку, електронне оподаткування слід розглядати ширше: враховуючи автоматизацію внутрішніх функцій ДПС та зовнішніх: робота з платниками, міжвідомчі та міждер-

Рис. 1. Взаємозв'язок системи електронного оподаткування [6, с.195].

жавні зв'язки. Тому пропонуємо власне визначення поняття «електронне оподаткування» – це форма організації державного управління оподаткуванням, за якої відбувається автоматизація внутрішніх функцій, а зовнішня взаємодія державних податкових органів з учасниками інформаційного суспільства: громадянами, бізнесом, державними органами і міжнародна співпраця з питань оподаткування здійснюються за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій та мережі Інтернет.

Таким чином, дослідження процесів модернізації ДПС проводиться відповідно до категорійно-понятійного апарату електронного оподаткування та його складових.

У процесі становлення державної податкової служби країни (далі – ДПС) з часу її утворення у 1990 році відомство змінювало свою організаційну структуру (таб.1). За період структурних змін та реорганізацій одними із головних проблемних питань залишалось: недосконалість податкового законодавства та інформаційної системи органів ДПС України.

Таблиця 1

Етапи становлення та розвитку ДПС України

Етапи	Роки	Центральний орган ДПС України
I	1990-1996	Державна податкова інспекція у складі Міністерства фінансів України
II	1996-2010	Державна податкова адміністрація України як центрального органу виконавчої влади
III	2010-2012	Державна податкова служба України
IV	2012-2014	Міністерство доходів і зборів України
V	2014- по т.ч.	Державна фіскальна служба України

Починаючи з 1997 року податкова служба займалася пошуком найбільш ефективних механізмів державного

управління оподаткуванням, необхідних для вдосконалення роботи органів ДПС, що приведуть до радикальних змін у відносинах між податковими органами країни та суспільством. Саме у цей час виникла необхідність у проведенні докорінної модернізації органів ДПС України, в результаті якої має сформуватись така податкова служба, яка сприятиме стабільному надходженню податків до бюджетів усіх рівнів, розвитку приватного бізнесу, створенню сприятливого інвестиційного клімату, виконання податкового законодавства.

Модернізація взагалі визнається фахівцями однією з фундаментальних проблем суспільного розвитку і пов'язана з переходом від менш організованих до більш досконалих форм. Довідникова література трактує модернізацію як процес зміни, оновлення або вдосконалення відповідно до сучасних вимог, як один із напрямів посилення інтенсивного розвитку та зростання ефективності.

На модернізаційній концепції базується більшість сучасних реформаційних процесів, які стосуються усіх аспектів соціально-економічного життя суспільства й урядової політики зокрема [1, с. 683]. Не є винятком з цього й реформаційні процеси, пов'язані з розвитком і вдосконаленням державної податкової служби.

Відповідно до вимог часу у 1998 р. назріло прийняття рішення щодо підготовки та впровадження Програми модернізації Державної податкової служби України. Протягом п'яти наступних років тривав підготовчий період розробки Проекту «Програма модернізації ДПС України». Підготовча стадія реформування податкової системи країни розпочалася із створення робочої групи з модернізації ДПС України, розробкою Концепції розвитку.

На наступних етапах було визначено Стратегічні напрями розвитку відомства, розроблено Проекти модернізації. Попередня робота щодо модернізації податкового відомства розпочалась з 1997 року, окремі заходи були реалізовані протягом 2001-2003 років (таб.2).

Таблиця 2
Дії, здійснені у напрямі реформування ДПС України протягом 2001-2003 рр.

Рік	Підготовчі етапи модернізації
1997	Створення робочої групи з модернізації ДПС України. (Початок розробки Концепції розвитку ДПС України)
1998	Формування Адміністративної ради та Робочої групи з розробки та впровадження проекту модернізації (Визначено Стратегічні напрями розвитку ДПС України, розроблено Концепцію розвитку ДПС України)
1999	Створення Управління розвитку та модернізації ДПС. Розробка: - проекту модернізації ДПС України; - плану впровадження проекту модернізації ДПС України; - проекту створення інспекції по роботі з великими платниками податків; - проекту вдосконалення процесу примусового стягнення податкової заборгованості.
2000	Утворення Департаменту розвитку та модернізації ДПС.
2001	1. Створення Внутрішньої консультативної групи з впровадження Програми модернізації на центральному, обласному та районному рівнях. 2. Затвердження Стратегічного плану розвитку ДПС України на 2002-2004 рр.
2002	1. Створено Громадську колегію при ДПА України. 2. Звернення України до Міжнародного банку реконструкції та розвитку з проханням надати підтримку у вигляді двох позик.
2003	1. Підписання Угоди про позику (проект «Модернізація державної податкової служби-1») між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку. 2. Прийняття Закону України «Про ратифікацію Угоди про позику (проект «Модернізація державної податкової служби-1») між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку.

Метою Проекту модернізації було підвищення рівня добровільного виконання вимог податкового законодавства платниками податків, налагодження партнерських взаємовідносин органів ДПС України з платниками податків, впровадження стандартизованих та прозорих форм і методів обслуговування платників, автоматизація процесів адміністрування податків.

Основними напрямками Стратегічного плану розвитку податкової служби країни було визначено:

- забезпечення умов для добровільного виконання вимог податкового законодавства платниками податків та забезпечення повного своєчасного надходження законодавчо встановлених в Україні податків та зборів (обов'язкових платежів);

- забезпечення прозорості, компетентності, передбачуваності та неупередженості діяльності податкової служби;

- створення високопрофесійної, інформаційно розвиненої державної податкової служби в Україні шляхом розробки та впровадження програми розвитку інформаційної інфраструктури [17].

Одним із першорядних питань модернізації було виділено – автоматизацію процесів адміністрування податків шляхом створення інтегрованої інформаційної системи. В результаті модернізації ДПС передбачалось створення нової моделі державного управління оподаткуванням, трансформування існуючої служби в високоефективний орган державної влади із застосуванням досягнень ІТ-технологій.

Урядом було прийнято рішення модернізацію ДПС - перший етап проект (далі – Проект) «Модернізація державної податкової служби України – 1» реалізувати із залученням коштів позики Міжнародного банку реконструкції та розвитку. Контроль за реалізацією Проекту було покладено на незалежні органи: наглядову раду з питань реалізації Проекту, міжвідомчу робочу групу з питань координації та контролю за реалізацією Проекту, громадську колегію при ДПА України.

Оцінювання результатів модерніза-

ції проводилось шляхом всеукраїнського опитування платників податків із залученням незалежної організації – ГФК ЮКРЕЙН. Реалізація Проекту «Модернізація ДПС України - 1» тривала 12 років: підготовка до проекту – 3,5 роки (2000 – 2003 р.р.) та безпосередньо проект – 8,5 років (2004 – 2012 рр.).

Новий етап розвитку ДПС України розпочався з 2012 року, в процесі якого змінюється філософія роботи податкової служби України – перетворення її з фіскального органу на сервісну службу.

В роботу служби впроваджуються:

- нові принципи, а саме: безконтактне надання послуг громадянам;
- нові підходи, зокрема, орієнтація на «податкове стимулювання економічного розвитку бізнесу»;
- нові форми спілкування з податків.

Перед ДПС постало завдання визначення ефективного механізму реалізації взаємовідносин з платниками податків у процесі переходу від фіскальної моделі роботи до сервісної з залученням сучасних ІТ-технологій. Результатом реалізації даного напрямку розвитку є розробка податковою службою Концепції створення електронного сервісу «Електронний кабінет платника податків», яка була схвалена КМ України наприкінці 2012 року.

Метою Концепції є розширення переліку послуг, що надаються органами державної податкової служби платникам податків з використанням електронного сервісу, поліпшення якості обслуговування платників податків, забезпечення достовірності інформації, що подається платниками податків до органів державної податкової служби, підвищення рівня прозорості та відкритості діяльності органів державної податкової служби [5]. Реалізація Концепції передбачається в два етапи протягом 2013 – 2015 років.

Як уже зазначалось вище, відповідно до Стратегічного плану розвитку Міністерства доходів і зборів України на 2013 – 2018 роки [18] основою вдосконалення діяльності ДПС України будуть інновації та інформаційні технології. Від-

повідно до стратегії розвитку відомства заплановано комплексну автоматизацію ключових процесів міністерства, запровадження ефективного процесу управління інформаційними технологіями; максимальна централізація ІТ-функцій; модернізація ІТ-інфраструктури, централізація управління нею; покращення якості даних і звітності та забезпечення високого рівня продуктивності, надійності та безпеки інформаційно-телекомунікаційних систем.

У процесі реалізації Проекту «Модернізація ДПС України-1» було здійснено автоматизацію податкових функцій, впроваджено в експлуатацію інформаційно-аналітичну систему (далі – ІАС) ДПС, яка складалася із різноманітних підсистем різних рівнів. На сьогодні замість різноманітних автоматизованих систем різних рівнів використовується інформаційна система (далі – ІС) «Податковий блок», яка була впроваджена в промислову експлуатацію в органах ДПС з 1 лютого 2013 року. Модернізація інформаційної системи ДПС пройшла шляхом об'єднання ІС: «Реєстри платників податків», «Державний реєстр фізичних осіб-платників податків», «Облік податків і платежів», «Облік контрольно-перевірочної роботи за додержанням платниками податків податкового законодавства», програмного комплексу «Бест - звіт» та АРМ «Запобігання реєстрації фіктивних фірм по втрачених паспортах». Даний іновативний продукт в першу чергу забезпечує усіх фахівців податкових органів на всіх рівнях (центральному, регіональному та районному) інформацією, необхідною для виконання їх функціональних обов'язків, чим спрощує процедури, що виконуються органами ДПС. Окрім вищесказаного, в органах ДПС розроблено і впроваджено систему «Управління документами», що є єдиною для органів ДПС усіх рівнів, для вдосконалення процесів управління документообігу з використанням сучасних технологій.

Активно розвивається наступна складова електронного оподаткування – електронний сервіс. Низка нормативних актів, які були прийняті протягом

останніх трьох років узаконили електронний формат взаємовідносин платників податків з податковими органами у режимі реального часу з використанням електронного цифрового підпису. Практична реалізація сервісних функцій податкових органів здійснюється через відомчий веб-портал [7]. На сайті відомства розміщені 27 веб-сторінок регіональних підрозділів. Така інтеграція створила для платників можливість отримати максимум інформації та послуг за одним посиланням у мережі.

В рамках модернізації ДПС, з урахуванням зарубіжного досвіду побудови ефективних податкових служб, у 2007 р. введено в експлуатацію контакт-центр інформаційно-довідкового департаменту (далі – ІДД) ДПС України [13]. ІДД надає безкоштовні послуги фізичним та юридичним особам, які включають різні способи спілкування з платниками податків та надання відповідей за допомогою:

- телефонного та факсимільного зв'язку;
- інтерактивного голосового автовідповідача;
- електронної пошти.

На веб-порталі відомства введено в експлуатацію «Загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс» ІДД ДПС, який надає уніфіковані консультаційні послуги платникам податків усієї країни шляхом доступу до електронних форматів запитань-відповідей Базы знань, письмових консультацій на типові звернення суб'єктів господарювання та громадян, чинного законодавства тощо. На сьогодні органи ДПС популяризують електронний сервіс «Електронний кабінет платника податків», де платникам на першому етапі впровадження запропоновано подання звітності, перегляд особистого рахунку, інформації про заборгованість. На другому етапі спектр можливостей буде значно розширений шляхом забезпечення доступу платників податків до інформації, що зберігається та опрацьовується в інформаційних базах органів ДПС. Мета створення електронного кабінету платника податків - надання платникам

податків можливості працювати з органами ДПС у режимі реального часу з використанням електронного цифрового підпису.

При дослідженні практичних напрацювань електронного сервісу податкового відомства, необхідно відзначити роботу Акредитованого центру сертифікації ключів (далі – АЦСК), який було організовано у складі ІДД у 2012 році. Метою діяльності АЦСК є безкоштовне надання послуг електронного цифрового підпису органам державної влади, органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам та організаціям всіх форм власності, іншим суб'єктам господарської діяльності та фізичним особам. Суб'єкти господарювання, які отримали ключі електронного підпису, мають змогу звітувати в режимі он-лайн до податкових органів, органів державної статистики та Пенсійного фонду України. Створення АЦСК у системі ДПС значно збільшило кількість учасників електронного документообігу.

Успішно розвивалася інша складова електронного оподаткування – електронна звітність. Внесені зміни у Податковий кодекс задекларували поетапний перехід платників податків на електронний формат звітності та обов'язкову електронну реєстрацію податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних. Дані процедури є обов'язковими для застосування електронного відшкодування податку на додану вартість.

В органах ДПС успішно функціонує автоматизована система «Єдине вікно подання електронної звітності» для подання звітності в електронному форматі за допомогою мережі Інтернет. Автоматизована система «Єдине вікно подання електронної звітності» забезпечує підтримку роботи засобів електронного цифрового підпису всіх акредитованих центрів сертифікації ключів, що працюють на ринку України відповідно до чинного законодавства. Опис форматів, структура електронних документів, що забезпечує подання електронної звітності до автоматизованої системи, розміщено на сайті у тематичному банері

«Платникам податків про електронну звітність». На безоплатній основі користувачі можуть отримати програмне забезпечення по формуванню та подачі платниками податків податкової звітності та реєстру отриманих і виданих податкових накладних до органів ДПС в електронному вигляді засобами телекомунікаційного зв'язку.

У рамках модернізації ДПС України податкова служба презентуватиме великому бізнесу новий продукт – модель дистанційного податкового супроводження через Центральний офіс з обслуговування великих платників податків (далі – ВПП). Запропонована схема розроблена на базі 10-річного досвіду роботи з ВПП та позитивної світової практики.

Використовуючи успішні світові практики роботи з великим бізнесом, ДПС працює в напрямі перетворення податкової на сервісну службу високої якості з введенням новітніх сервісних послуг. Саме цим розпочато перший етап переведення великого бізнесу на обслуговування в центральний офіс з обслуговування великих платників податків, що поліпшують процедури адміністрування податків і зборів для бюджетоутворюючих підприємств, у т.ч. ПДВ.

Чому саме інформаційні відносини розвиваються в першу чергу з великими бізнесовими структурами? Тому що саме ця категорія платників з розвинутими автоматизованими системами управління має можливість стати першими учасниками електронних інформаційних взаємовідносин з державними інститутами; саме з цією категорією платників податків, яка на сьогодні забезпечує понад 70 % дохідної частини бюджету країни, формується інформаційний простір партнерських відносин з метою забезпечення податкової гармонізації як способу стабілізації фінансової системи країни.

Виділення великих платників в окрему категорію, створення спеціалізованих державних податкових інспекцій (далі – СДПІ) по їх обслуговуванню започатковано у 2000 р. відповідно до

Програми модернізації ДПС України. Основною метою створення інспекцій по обслуговуванню ВПП є забезпечення своєчасного надходження задекларованих податкових зобов'язань, скорочення податкового боргу та розширення бази оподаткування за рахунок залучення до бюджету коштів з тіньового сектора економіки, досягнення партнерських відносин з великими платниками податків.

Організаційна структура інспекцій ВПП суттєво відрізняється від структури державних податкових інспекцій районного рівня в першу чергу тим, що вона має галузеву направленість. Для детального вивчення особливостей діяльності великих платників та впровадження нових форм роботи з ними в інспекціях ВПП введено функцію «податкове супроводження великих платників податків» та відповідну посаду керівника щодо роботи із цією категорією платників, так званого координатора. Податкове супроводження ВПП — сукупність організаційних заходів, які вживаються спеціалізованою державною податковою інспекцією, що включає всі процеси щоденного податкового обслуговування і контролю за діяльністю платників податків, спрямована на створення умов для забезпечення повноти та своєчасності сплати до бюджетів податків і зборів такими платниками податків. За кожним із координаторів закріплюється група великих платників податків, сформована за ознакою приналежності до однієї або споріднених галузей народного господарства. До функцій координатора входять: координація роботи з платниками між структурними підрозділами інспекції; отримання інформації про платників з інших установ (органи статистики, митниця, правоохоронні органи, банківські застосування тощо), ведення інформаційної бази щодо кожного платника та її ґрунтовний аналіз; перевірка, поглиблений аналіз та зіставлення податкової і фінансової звітності із широким використанням комп'ютерних систем («кабінетний аудит»); вивчення специфіки фінансово-господарської діяльності, визначення реальної бази оподаткування та оцінка

платоспроможності кожного платника; проведення розподілу платників на групи ризиків і їхній відбір для проведення аудиту, складання індивідуальних планів роботи з кожним платником [16, с.67-68]. Загалом в Україні в структурі органів ДПС було створено дев'ять СДПІ по роботі з ВПП: АР Крим, Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Харківська області, м. Київ і одна галузева – по роботі з підприємствами гірничо-металургійного комплексу у м. Кривому Розі. Показниками, за якими здійснювався відбір ВПП, були: сукупний валовий дохід, обсяг сплачених і нарахованих платежів до державного бюджету, величина податку на додану вартість, задекларована до відшкодування з бюджету та середньооблікова кількість працівників за звітний рік (не менше ніж 15 осіб) [12]. Відбір ВПП проводився щорічно регіональними податковими органами, враховувались показники діяльності за 3 квартали минулого року і прогнозні показники 4 кварталу з подальшим затвердженням у центральному органі податкової служби країни. Тепер відбір платників податків для включення до Реєстру ВПП на наступний календарний рік здійснюється структурним підрозділом ДФС України на підставі аналізу інформації про сумарні обсяги доходів від усіх видів діяльності платника податків та про суми сплачених до Державного бюджету України податків за платежами, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, у другому півріччі попереднього року та першому півріччі поточного року [12].

У разі включення платника податків до Реєстру ВПП на нього поширюються особливості, визначені Податковим кодексом для даної категорії. ВПП, щодо якого центральним органом виконавчої влади, прийнято рішення про переведення на облік у СДПІ чи інший орган державної податкової служби, після взяття його на облік за новим місцем обліку зобов'язаний сплачувати податки за місцем попереднього обліку в органах ДПС, а подавати податкову звітність

та виконувати інші обов'язки за новим місцем обліку [8]. Згідно з ПК України до великих платників податків відносяться юридичні особи, у яких обсяг доходу від усіх видів діяльності за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевищує п'ятсот мільйонів гривень або загальна сума сплачених до Державного бюджету України податків за платежами, що контролюються органами державної податкової служби, за такий самий період перевищує дванадцять мільйонів гривень [8]. В Україні успішно працюють 8 СДПІ по обслуговуванню ВПП у містах Донецьк, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Луганськ, Львів, Одеса, Харків та центральний офіс з обслуговування великих податків у м. Києві. В рамках модернізації ДПС України податкова служба презентувала великому бізнесу новий продукт – модель дистанційного податкового супроводження через Центральний офіс по обслуговуванню великих платників податків.

В процесі реформування офісів ВПП буде створено об'єднані регіональні управління центрального офісу (далі – ЦО) по обслуговуванню великих платників податків (таб.3).

Таблиця 3
Реформування офісу ВПП [15, с.4]

	Назва офісу	Кількість ВПП
1	Центральний офіс	1039
2	Дніпропетровське управління ЦО	140
3	Запорізьке управління ЦО	186
4	Львівське управління ЦО	155
5	Одеське управління ЦО	113
6	Харківське управління ЦО	118

Модернізація процесів обслуговування великого бізнесу направлена на формування офісу європейського зразка, який орієнтований на клієнта-платника податків з електронним спектром податкових послуг.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє зробити висновки щодо модер-

нізації ДПС у контексті розвитку електронного оподаткування та охарактеризувати його результати, а саме:

- впроваджено інформаційні системи «Податковий блок» та «Управління документами»;

- введено в експлуатацію «Загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс» інформаційно-довідкового департаменту ДПС, який надає уніфіковані консультаційні послуги платникам податків усієї країни;

- створено єдиний веб-портал ДФС України;

- запроваджено спектр електронного сервісу для платників податків;

- впроваджено автоматизовану систему «Єдине вікно подання електронної звітності»;

- розроблено і поетапно впроваджується електронний кабінет платника податків;

- презентовано модель дистанційного податкового супроводження великих платників податків через Центральний офіс по обслуговуванню платників даної категорії;

- розпочато роботу з впровадження системи електронного адміністрування податку на додану вартість.

Також слід додати, що внаслідок модернізації інформаційної системи ДПС, її інтеграції досягнуто:

- усунення дублювання даних;
- несуперечливість даних;
- принцип одноразового введення даних;

- оптимізація зберігання даних (структури, складу, характеристик);

- можливості стандартизації (спрощення обміну, контролю і відновлення даних);

- безпека колективного використання даних (захист даних від несанкціонованого доступу).

При цьому слід додати, що впровадження системи «Податковий блок», яка є фундаментальною основою електронного оподаткування, забезпечує централізацію баз даних; спрощує процедури, які виконуються в податкових органах; підвищує ефективність діяльності працівників органів ДПС.

У кінцевому підсумку слід зазначити, що модернізаційні процеси податкового відомства за участю інновацій і інформаційних технологій, розвиток напряму електронного оподаткування в першу чергу направлені на підвищення ефективності діяльності ДПС, трансформації контролюючого в обслуговуючий орган з сучасним спектром он-лайн послуг та формуванню сучасної національної податкової служби відповідно до європейських стандартів.

Напрями подальшого дослідження. Перспективи подальших досліджень полягають у поглибленому вивченні і виробленні конкретних пропозицій щодо розвитку електронного оподаткування в Україні та потребують більш узагальненого дослідження здобутків зарубіжної науки та іноземного практичного досвіду в цій сфері.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та СД) / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», – 2007. – 1736 с.
2. Воронкова О.М. Результати та перспективи модернізації державної податкової служби України [Електронний ресурс]. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу : <http://nbuv.gov.ua/>.
3. Журавський В. Л. Модернізація податкової служби у контексті реформування державного управління / В. Л. Журавський, М. М. Касьяненко // Збірн. наук. пр. НУ ДПСУ. – № 4. – 2012. – С. 154-161. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/Znpnudps/2012_2/pdf/12zvlicg.pdf.
4. Коваль В. Ф. Основні напрями модернізації взаємодії структурних підрозділів ДПС в інформаційній сфері / В. Ф. Коваль, В.І. Теремецький // Вісник Вищої ради юстиції. – 2012. № 2 (10), – С. 142- 157.
5. Концепція створення електронного сервісу «Електронний кабінет платника податків» : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2012 року № 1007-р. [Електронний ресурс] : Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1007-2012-%D1%80>.

6. Матвейчук Л.О. Теоретичні аспекти електронного оподаткування в контексті підвищення ефективності державного управління в Україні / Л. О. Матвейчук // Ефективність державного управління : зб. наук. праць Львівського регіонального інституту державного управління НАДУ. – Львів, –2014. – Вип. 39. – С. 195-200.
7. Офіційний портал Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]: Державна фіскальна служба України. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>.
8. Податковий кодекс України : Закон України від 23 грудня 2010 року № 2856-VI із змінами і доповненнями. – К.: ДПС України, – 2014. – 336 с.
9. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення адміністрування податку на додану вартість : Закон України від 16 липня 2015 року № 643-VIII. [Електронний ресурс] : Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/643-19>.
10. Про затвердження плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» у 2015 році : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 березня 2015 року № 213-р.[Електронний ресурс] : Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/213-2015-%D1%80>.
11. Про затвердження Порядку визначення критеріальних показників стосовно великих платників податків та методики його застосування : Наказ ДПА України від 24 липня 2001 року № 296 [Електронний ресурс] : система інформаційно-правового забезпечення ЛІГА : ЗАКОН. – К.: Ліга, – 2013.
12. Про затвердження Порядку формування Реєстру великих платників податків: Наказ Міністерства доходів і зборів України від 27 листопада 2013 № 717. [Електронний ресурс] : Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z2134-13>.
13. Про утворення Інформаційно-довідкового департаменту державної податкової служби : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2007 року № 1049. [Електронний ресурс]: Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1049-2007-%D0%BF>.
14. Реформування податкової системи України: теорія, методологія, практика: монографія / Ярошенко Ф.О., Мельник П.В. та ін.; за заг. ред. М.Я. Азарова. – К.: Міністерство фінансів України, – 2011. – 656 с.
15. Річний звіт Державної фіскальної служби України за 2015 рік. [Електронний ресурс]: ДФС України. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/prezentatsiyni-materiali/229980.html>.
16. Соловйова Л.О. Державний податковий менеджмент великих платників податків в Україні: дис. ... канд.економ.наук : 08.00.08 / Людмила Олександрівна Соловйова. – Ірпінь. – 2009. – 230 с.
17. Стратегічний план розвитку державної податкової служби України на період до 2013 року : Наказ ДПА України від 07 квітня 2003 року № 160 [Електронний ресурс] Портал ЛІГА ЗАКОН. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/GDPI6021.html.
18. Стратегічний план розвитку Міністерства доходів і зборів на 2013-2018 роки. [Електронний ресурс]: Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/869-2013-%D1%80>.
19. Тарангул Д.О. Особливості та перспективи модернізації податкової служби України// Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). – 2009. – № 2 (45). – С. 11-18.

REFERENCES:

1. Velikij tlumacnij slovník súčasnoí ukraíns'koi movi (Great tlumachny vocabulary suchasnoí Ukrainian Language) (z dod., dopov. ta SD). 2007. VTF «Perun», Kyiv; Irpin' (in Ukrainian).
2. Voronkova, O.M. Rezul'tati ta perspektivi modernizacii derz'avnoi podatkovoi sluz'bi Ukraini (Results and prospects modernization of the State Tax Service of Ukraine). Nacional'na biblioteka Ukraini imeni V.I. Vernads'kogo. Access : <http://nbuv.gov.ua/> (in Ukrainian).
3. Z'uravs'kij, V. L., 2012. Modernizacia podatkovoi sluz'bi u konteksti reformuvanna derz'avnogo upravlinna (Modernization of tax service in the context of public administration reform). Zbirn. nauk. pr. NU DPSU 4, 154-161. Access : http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/Znpnudps/2012_2/pdf/12zvlicg.pdf (in Ukrainian).
4. Koval', V. F., 2012. Osnovni naprami modernizacii vzaemodii strukturnih pidrozdiliv DPS v informacijnij sferi (The main directions of modernization of the interaction of structural subdivisions of the STS in the information sector). Visnik Visoi radi usticii 2 (10), 142- 157 (in Ukrainian).

5. Koncepcia stvorennia elektronного servisu «Elektronnij kabinet platnika podatkov» (The concept of e-services «Electronic cabinet taxpayer»). Rozporadz'enna Kabinetu Ministriv Ukraini vid 5 grudna 2012 roku №1007-r. Verhovna Rada Ukraini. Zakonodavstvo Ukraini. Access : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1007-2012-%D1%80>. (in Ukrainian).
6. Matvejczuk, L.O., 2014. Teoreticni aspekti elektronного opodatkovannja v konteksti pidvisenna efektyvnosti derz'avnogo upravlinna v Ukraini (THEORETICAL ASPECTS OF ELECTRONIC TAXATION IN THE CONTEXT OF INCREASING THE UKRAINIAN GOVERNMENT EFFICIENCY). Efektyvnist' derz'avnogo upravlinna : zb. nauk. prac' L'vivs'kogo regional'nogo institutu derz'avnogo upravlinna NADU 39, 195-200. L'viv (in Ukrainian).
7. Oficijnij portal Derz'avnoi fiskal'noi sluz'bi Ukraini. Derz'avna fiskal'na sluz'ba Ukraini. Access: <http://sfs.gov.ua/>. (in Ukrainian).
8. Podatkovij kodeks Ukraini : Zakon Ukraini vid 23 grudna 2010 roku №2856-VI iz zminami i dopovnennami. DPS Ukraini, Kyiv (in Ukrainian).
9. Pro vnesenna zmin do Podatkovogo kodeksu Ukraini sodo udoskonalenna administruvannja podatku na dodanu varnist' : Zakon Ukraini vid 16 lipna 2015 roku №643-VIII. Verhovna Rada Ukraini. Zakonodavstvo Ukraini. Access : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/643-19> (in Ukrainian).
10. Pro zatverdzena planu zahodiv z vikonannja Programi dial'nosti Kabinetu Ministriv Ukraini ta Strategii stalogo rozvitku «Ukraina-2020» u 2015 roci : Rozporadz'enna Kabinetu Ministriv Ukraini vid 4 berezna 2015 roku №213-r. Verhovna Rada Ukraini. Zakonodavstvo Ukraini. Access : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/213-2015-%D1%80> (in Ukrainian).
11. Pro zatverdzena Poradku viznacennja kriterial'nih pokaznikov stosovno velikih platnikov podatkov ta metodiki jogo zastosuvannja : Nakaz DPA Ukraini vid 24 lipna 2001 roku №296. Sistema informacijno-pravovogo zabezpechennja LIGA : ZAKON. Liga, Kyiv (in Ukrainian).
12. Pro zatverdzena Poradku formuvannja Reestru velikih platnikov podatkov: Nakaz Ministerstva dohodiv i zboriv Ukraini vid 27 listopada 2013 №717. Verhovna Rada Ukraini. Zakonodavstvo Ukraini. Access : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z2134-13> (in Ukrainian).
13. Pro utvorennja Informacijno-dovidkovogo departamentu derz'avnoi podatkovoi sluz'bi : Postanova Kabinetu Ministriv Ukraini vid 15 serpna 2007 roku №1049. Verhovna Rada Ukraini. Zakonodavstvo Ukraini. Access : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1049-2007-%D0%BF>. (in Ukrainian).
14. Reformuvannja podatkovoi sistemi Ukraini: teoria, metodologia, praktika: monografia (Reforming the tax system of Ukraine: Theory, methodology, practice: a monograph). Ministerstvo finansiv Ukraini, Kyiv (in Ukrainian).
15. Ricnij zvit Derz'avnoi fiskal'noi sluz'bi Ukraini za 2015 rik (Annual report of the State Service of Ukraine for fiscal 2015). DFS Ukraini. Access : <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/prezentatsiyni-materiali/229980.html>. (in Ukrainian).
16. Solovjova, L.O., 2009. Derz'avnij podatkovij menedz'ment velikih platnikov podatkov v Ukraini (State tax management of large taxpayers in Ukraine) : dis. ... kand.ekon.nauk : 08.00.08. 2009. Irpin' (in Ukrainian).
17. Strategicnij plan rozvitku derz'avnoi podatkovoi sluz'bi Ukraini na period do 2013 roku (Strategic Plan of the State Tax Service of Ukraine till 2013) : Nakaz DPA Ukraini vid 07 kvitna 2003 roku №160. Portal LIGA ZAKON. Access : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/GDPI6021.html. (in Ukrainian).
18. Strategicnij plan rozvitku Ministerstva dohodiv i zboriv na 2013-2018 roki (Strategic Plan of the Ministry of income and fees for the years 2013-2018). Verhovna Rada Ukraini. Zakonodavstvo Ukraini. Access : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/869-2013-%D1%80>. (in Ukrainian).
19. Tarangul, D.O., 2009. Osoblivosti ta perspektivi modernizacii podatkovoi sluz'bi Ukraini (Features and prospects of modernization Tax Service of Ukraine). Naukovij visnik nacional'nogo universitetu derz'avnoi podatkovoi sluz'bi Ukraini (ekonomika, pravo) 2 (45), 11-18 (in Ukrainian).

Матвейчук Людмила Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент
Національна академія державного управління при Президентові України
Адреса: 03057, м. Київ, вул. Ежена Поттьє, 20
E-mail: sla.kpnu@gmail.com

Matvejciuk Liudmyla Oleksandrivna – candidate of economical science, associate professor
National academy for public administration under the President of Ukraine
Address: 20, Ezhen Pottier Str., Kyiv, 03057, Ukraine
E-mail: sla.kpnu@gmail.com